

EHDOTUKSIA SUJUVAMPAAN YHTEISTYÖHÖN MONIKIELISEN OPPIJAN LUKEMISEN TUEKSI

Näiden pohdintakysymysten tarkoituksena on toimia työkaluna luokanopettajien ja oman äidinkielen opettajien yhteistyön vahvistamisessa ja tätä kautta monikielisen oppijan lukutaidon kehittymisen tukemisessa. Toiveena on, että oman työn pohdinnan kautta omien ajatusten jakaminen ja toisen opettajan opetuksen käytännöistä kyseleminen helpottuisi silloinkin, kun keskustelua ei voi käydä perinteiseen tapaan kasvotusten.

Ajatuksena on, että keskustelua seuraavista aiheista voi käydä niin opetuksen järjestäjän mahdollistamissa koordinoitumissa keskustelutilaisuuksissa, opettajainhuoneissa tai vaikka Wilmassa. Kerrallaan voi keskustelua käydä vaikka vain yhdestä tai kahdesta aiheesta. Aiheita ja pohdintakysymyksiä voi lisätä ja kehittää oman tarpeen mukaan.

A Tiedon jakamisen yleiset käytännöt

- Mitä välineitä käyttäen pystyn/pystymme viestimään (Wilma, tiimipalaveri, joku muu)?
- Kuinka usein viestin/viestimme (säännöllisesti sovitulla aikavälillä, tarpeen mukaan milloin vain, joku muu)?

B Lukemisen käytäntöjen pohtiminen

Seuraavia kysymyksiä voi pohtia sekä ryhmän yhteisten lukuhetkien että lasten itsenäisen lukemisen (esim. pulpettikirja) näkökulmista. Kysymyksiä voi pohtia ensin itse ja sen jälkeen jakaa ajatuksia muiden opettajien kanssa sopivan kanavan kautta.

- Kuinka usein luokassa luetaan (päivittäin, viikoittain, joku muu)?
- Milloin luokassa luetaan (tietyn tunnin aluksi tai loppuksi, lukutunti, joku muu)?
- Missä luokka voi lukea (pulpetin ääressä, sohva, säkkituolit, lukumaja, metsäretkellä, koulun pihalla, joku muu)?
- Kuka/ketkä päättävät edellä olevista kohdista (oppilaat, opettaja, joku muu)? Miksi?

Kirjan valinta

- Millaisia kirjaan liittyviä kriteerejä kirjan valinnalle on ja miksi (OPS, tietty tema, tietty kirjallisuuslaji tai kuvitus, joku muu)?
- Mitkä lapseen/lapsiryhmään liittyvät asiat on huomioitava kirjojen valinnassa (lasten ikä/iät, kieli/kielet, lukutaidon taso, esim. selkokirja, joku muu)?
- Miten lapsen kiinnostuksen kohteet huomioidaan?
- Kuka valitsee kirjat (opettaja, lapset itse, joku muu)? Miksi?
- Mistä luettavat kirjat hankitaan/valitaan (kirjasto, kirjastoauto, luokkakirjasto, digitaalinen kirjasto, Monikielinen kirjasto, joku muu)?

Kirjan lukutilanne

- Missä kirjoja luetaan (pulpetin ääressä, sohva, säkkituolit, lukumaja, joku muu)? Kuka päättää? Miksi?
- Tuen tarpeet (eriyttäminen, avustaja, joku muu)?
- Millaisiin asioihin tulee kiinnittää huomiota lapsen lukemisessa ja lukutaidossa (mitä pitää harjoitella ja miten)?

Lukemisen jälkeen

- Miten luettua arvioidaan/huomioidaan (lukupiiri, lukudiplomi, tehtävät koulussa/kotona, lukutoukka, lukupassi, koko luokan juhlat, kirjojen esittely, joku muu)?

C Yhteisten käytäntöjen sopiminen

Kysymysten oman pohdinnan jälkeen toivottavasti tarjoutuu tilaisuuksia yhteiseen aiheista keskusteluun ja omien pohdintojen jakamiseen oman äidinkielen opettajien ja luokanopettajien kesken, tai laajemminkin kollegoiden kanssa. Toivomme, että vähintäänkin kynnys puheeksi ottamiseen ja yksittäisten kysymysten esittämiseen olisi madaltunut, sillä opettajina teemme kaikki samaa tärkeää työtä lasten lukutaidon kehittymisen ja lukuinnostuksen lisääntymiseksi.

Yhteisistä käytännöistä voi tehdä yhteisen lukemiskäytäntöjen muistilistan tai lukujärjestyksen

Esimerkkejä käytössä olevista yhteistyön muodoista

Pohdintakysymysten avulla voidaan luoda kuhunkin tilanteeseen sopivat käytännöt. Kysymysten laatimisen pohjana on käytetty vantaalaisten esi- ja alkuopetuksen opettajien ja oman äidinkielen opettajien vastauksia Lukupolku-kyselyihin. Tässä on esimerkkejä yhteistyön muodoista, joita nousi esiin oman äidinkielen opettajien ja luokanopettajien vastauksissa:

- Wilma-viestit, lukutuntien suunnittelu, tiimipalaverit
- samojen opittavien aiheiden tai tekstien käsittely rinnakkain luokanopetuksessa ja oman äidinkielen tunnilla
- omankielisten kirjojen käyttö luokanopetuksessa
- yhteistyöprojektit oman äidinkielen opettajan ja luokanopettajan kesken, yhteisopettajuus
- yhteistyö myös S2-opettajan kanssa.

Ehdotukset yhteistyön tueksi on laatinut Lukukeskuksen yliopistoharjoittelija, varhaiskasvatuksen opettaja Jaana Kulmala, joka haastatteli oman äidinkielen opettajia Lukupolku-hankkeessa.

Esi- ja alkuopetuksen lukupolku on Lukukeskuksen ja Vantaan yhteiskehittämishanke, jota rahoittaa Opetushallitus vuosina 2023–2025.

